

her behandle, vil forandre dem, netop er den, hvorpaa man skulde forandre Licitationen. Med Hensyn til Licitationer maa det jo sikkert indrømmes, hvad den høitærede Indenrigsminister sagde, at det netop er den almindelige Fordring, som baade fra dette Ting, fra Landstinget og fra de næringsdrevende i Landet stilles og stadig og stadig gennem Listerne ere stillede til Regeringen og til de offentlige Institutioner, at man skulde fremkomme med Licitation, at man skulde lade Arbejder udføre efter Licitation. Hvorfor har man gjort det? Selvfølgelig fordi man vilde sørge for, at de forskellige næringsdrevende i Landet kunde være stillede under nogenlunde ensartede Vilkaar, saaledes at naar en Mand gjorde sit Overslag over det Arbejde, der skulde udføres, indgav sit Tilbud og ellers kunde stille de fornødne Garantier for, at han kunde udføre Arbejdet paa forsvaerlig Maade, gennemføre det, saaledes som Konditionerne fordrer det, skulde den ene kunne faa Arbejdet lige saa godt som den anden, at ikke nogen enkelt skulde være begunstiget. Det er jo en aarelang Kamp, der har været ført i den Henseende, netop for at faa Licitation anvendt ved de offentlige Arbejder, og det vilde jo derfor være underligt, hvis man nu vilde til at stille lige den stik modsatte Fordring. Jeg tror derfor heller ikke, at dette Tings Flertal vil stille denne Fordring til Regeringen. Det varede længe, inden de offentlige Autoriteter vilde indpaa Licitationen. Jeg ved ikke, om man er berettiget til at sige, at de vare under et vist Pres fra de store Mestres, som vare nærmest ved Gryden og derfor haabede, at de, naar de ikke havde Licitationsystemet, kunde faa en bedre Betaling og gode Entrepriser. Man tør jo ikke forudsætte, at dette var Grunden; men der var mange, der antog, at det var de nære Forbindelser med saadanne store Entreprenører, som gjorde, at man trykkede sig derved. Det lader jo imidlertid i den senere Tid til, at man er kommen godt paa Vej i saa Henseende, og jeg vil for mit Bedkommende paa ingen Maade være med til at opfordre Regeringen til at gaa bort fra Licitationerne. Jeg mener, det vilde være uret mod de Folk, som ernære sig ved at udføre den Slags Arbejde, hvis man vilde forlade denne Vej og gaa over til, at Staten eller Kommunerne skulde udføre sine Arbejder selv. Det vil jeg paa det bestemteste frataade. De Erfaringer, man har gjort i den Henseende, opfordre sandelig ikke til, at man skal gaa ind paa den Vej, thi det er dog vistnok sikkert, at der paa de Værksteder, som drives for det offentlige Regning, udføres det dyreste Arbejde, man paa nogen Maade kan faa udført; om det

derfor bliver det bedste Arbejde, der kan staffles til Veje, er høist tvivlsomt, og der lyder jo stadig Udtalelser om, at Arbejderne endda ikke faa passende Betaling for det Arbejde, de udføre i Statsværkstederne. Jeg indser derfor ikke, at der er nogen som helst Grund til yderligere, end man allerede er inde paa, at gaa over til Statsværksteder og Statsentrepriser. Ja, man skulde maaste snarere affasse det. Hvilke Betingelser man kan komme til at sætte, for at Arbejderne kunne blive behandlet paa forsvaerlig Maade, vil jeg henstille til Overvejelse. Jeg tror, der kan gøres overordentlig meget i den Henseende. Man kan jo med Hensyn til Statsentreprise ikke sige andet, end at man gaar fremad i den Henseende, det maa jo dog indrømmes, at der gøres ikke saa ganske lidt for at sikre Arbejderne en human Behandling under Udøvelsen af deres Virksomhed, og selvfølgelig vil man ogsaa kunne komme til at sikre dem, at den Arbejds løn, de virkelig skulle have, ogsaa bliver dem ubetalt, altsaa forhindre saadanne Katastrofer som den ved Ringsted Banegaard. Det er sikkert overordentlig let at sikre sig derimod. Men naar man skulde gaa ind paa det Omraade, som her er Tale om, forekommer det mig dog, at det ikke er saa ganske let som det ærede Medlem for Vejle Amts 6te Valgkreds (E. Sørensen) mente, at sikre Arbejderne, idet nemlig Forholdene langt fra ere saa enkle, som han vilde give det Udseende af. Det er jo klart nok, at naar det drejer sig om Flytning af nogle Kubikfavne Jord eller om Opgravning af nogle Kubikfavne Jord i en Havn eller den Slags Ting, hvor der foreligger et ganske simpelt Arbejde, der kan man jo godt opstille en Minimums løn, men naar man kommer til store Byggeforetagender, naar man kommer til meget komplicerede Forhold, vilde det ærede Medlem for Vejle Amts 6te Valgkreds med al sit Kendskab til kommunale Forhold sikkert i mangfoldige Tilfælde komme tilført med at udføre denne Lovs Bestemmelser, og jeg kan ikke andet end være enig med det ærede Medlem fra Fredensborg (S. Hage) om, at Spørgsmaalet er jo ikke alene om det bestemte Arbejde, der skal udføres paa dette bestemte Sted nu i Dieblikket, det er ikke alene det, det drejer sig om. Skal man opføre en stor Bygning, er det jo ikke alene det Arbejde, der udføres paa dette Sted, men det Arbejde, der udføres tryndt omkring i Landet, hvor de Materialer, der skulle staffles til Veje, forarbejdes. Derfor bliver Spørgsmaalet selvfølgelig ikke alene, hvad Murerne og hvad Haandlangerne have ved den Bygning, der skal opføres, men i sidste Instans